

Barnahus

Mikä Barnahus-malli?

Kehittämispäällikkö Viivi Mondolin

11.10.2024

Viivi Mondolin

HUS*

OYS

TYKS+

Barnahus-malli tehostaa lapsiin kohdistuvien väkivaltaepäilyjen selvitysprosesseja sekä väkivaltaa kokeneiden lasten tukea ja hoitoa

Barnahus-malli eli 'lastenasiintalo'

- Saanut alkunsa Islannissa 1990-luvun loppupuolella, eri muodoissa käytössä ympäri Eurooppaa
- Alunperin islantilainen Barnahus-nimi on vakiintunut kuvaamaan mallia
- Suomessa Lasten ja nuorten oikeuspsykologian/oikeuspsykiatrian yksiköt edustavat Barnhausin mukaista toimintaa jo tällä hetkellä
- Suomessa Barnahus-hanke on alkanut 2019 STM:n rahoittamana ja THL:n koordinoimana
- Hankevuosien aikana yhteistyöalueilla on yhdessä yliopistosairaaloiden, hyvinvointialueiden ja THL kanssa kehitetty mallin eri osa-alueita ja edistetty käyttöönottoa

Barnahus-standardit

- Barnahus-standardit määritelty 2017, johon nykyinen Barnahus-toiminta pohjaa
- *Eurooppalaiset Barnahus-standardit* on ensimmäinen yritys määritellä Barnahus-malliksi kutsuttujen interventioiden ja palveluiden periaatteet
- Tarkoitus luoda yhteinen operatiivinen ja organisatorinen kehys edistämään käytäntöjä, joilla estetään lapsen uudelleen traumatisoituminen
- Samalla varmistetaan, että tarvittaessa tuomioistuimien saa luotettavan todistajanlausunnon, ja turvataan lapsen oikeudet suojelemaan, apuun ja lapsiystävälliseen oikeudenkäyttöön
- Standardit ovat kokoelma monialaisia periaatteita ja toimia, ydintoimintoja ja institutionaalisia järjestelyjä, jotka mahdollistavat lapsiystävälliset, tehokkaat ja koordinoitavat interventiot
- <https://www.barnahus.eu/en/the-barnahus-quality-standards/>

Keskeiset yleiset kriteerit

- Barnahus tarjoaa lapsille lapsiystävällisen, turvallisen ympäristön, jossa kaikki asiaankuuluvat palvelut tarjotaan saman katon alla – huom. ei välttämättä konkreettisesti saman katon alla
1. Lapsia kuullaan näyttöön perustuvan haastattelurungon mukaisesti.
 2. Lapsen lausunnon luotettavuus varmistetaan tarkoituksenmukaisilla järjestelyillä asianmukaisen prosessin periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, ettei lapsi joutuisi toistamaan lausuntoaan oikeudenkäynnin aikana, jos syyte nostetaan.
 3. Rikostutkintaa varten ja lapsen fyysisen hyvinvoinnin ja toipumisen varmistamiseksi toteutetaan lääketieteellinen arviointi tarvittaessa.
 4. Lapselle ja ei-epäillyille perheenjäsenille ja huoltajille tarjotaan tarpeenmukaista psykologista tukea sekä terapiapalveluja.
 5. Uhrin ja mahdollisten sisarusten suojelulliset tarpeet arvioidaan ja jatkotoimet varmistetaan.

Barnahus-standardit

- Standardi 1: Keskeiset periaatteet ja monialaiset toimet
 - 1.1 Lapsen etu
 - 1.2 Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja saada tietoja
 - 1.3 Tarpeettomien viivästysten välttäminen
- 2. Monialaisen viranomaisyhteistyön järjestäminen
- 3. Kattava kohderyhmä
- 4. Lapsiystävällinen ympäristö
- 5. Viranomaisyhteistyönä toteutettava suunnittelu ja palvelunohjaus
- 6. Lapsen kuuleminen
- 7. Lääkäritutkimus
- 8. Terapiapalvelut
- 9. Osaamisen kehittäminen
- 10. Ennaltaehkäisy: tietojen jakaminen ja osaamisen kehittäminen

Barnahus

Esitutkinta ja
lapsen haastattelu ›

Fyysinen terveys ›

Monialainen
yhteistyö ›

Lapsen suojelu ›

Psyykkinen tuki ›

Ammattilaisten osaaminen ›

Barnahus-hankkeen keskeisiä tavoitteita

1. Tietoisuuden ja osaamisen lisääminen

- Toimintaohjeet
- Kouluttaminen
 - Verkkokoulut ja muut tarpeen mukaiset koulutukset kuten Vanhempana Suomessa
- Toimintamallit, kuten Lastaseula, Kuulemisen jälkeinen -malli
- Manuaalit eri tarpeisiin

2. Konsultaatio- ja palvelupolkurakenteet

- Hyvinvointialueen sisäisten rakenteiden mallintaminen ja tarvittaessa rakentaminen
- Esitutkinta- ja haastattelu-huone
- Fyysisen terveyden-huone
- Psykkisen terveyden-huone
- Lasten suojele-huone

3. Koordinaatorakenteet

- Alaikäisiin kohdistuvan väkivaltatyön koordinaatorakenteet selkeinä sekä YTA että hyvinvointialuetasoisesti
- Kaikki ammattilaiset tietäisivät ja tuntisivat oman alueensa palvelupolut ja osaisivat hyödyntää niitä lasta ja perhettä eniten hyödyntäen
- Jaettu käsitys toimintatavoista

Esimerkkinä Barnahus-verkkokoulu

- Soveltuu lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville ammattilaisille, erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa, kouluissa ja varhaiskasvatuksessa työskenteleville sekä näiden alojen opiskelijoille
- Verkkokoulussa on neljä osakurssia
 - Osa 1: Lapsiin kohdistuva väkivalta ilmiönä
 - Osa 2: Väkivallan seuraukset lapselle
 - Osa 3: Tunnistaminen ja toimiminen
 - Osa 4: Väkivaltaa kokeneen lapsen tukeminen arjessa
- Kurssin kesto on noin 10 h
- Suoritettavissa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Tavoitteena on antaa keinoja tunnistaa lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa sekä keinoja toimia väkivaltaepäilytilanteessa
- Lisäksi koulutus antaa työkaluja tukea väkivaltaa kokenutta lasta oman työn arjessa

Heti hyödynnettäviä, kaikille avoimia koulutuksia ja materiaaleja

- Barnahus- ja Somatiikan verkkokoulutukset
 - Vaativat sisäänkirjautumisen
- Me autamme sinua –esite
 - Tilattavissa: <https://barnahus.fi/yleinen/nyt-voit-tilata-kahta-barnahus-hankkeen-julkaisua-maksutta-kayttoon-tyopaikallesi/>
 - Käännösprosessi vireillä, tulossa ruotsiksi, englanniksi, arabiaksi, somaliksi, dariksi, viroksi, venäjäksi ja ukrainaksi
- Barnahus-nettisivuilla paljon tietoa ja hyödynnettävää materiaalia <https://barnahus.fi>

Etelä-Suomen yhteistyöalueen keskeisiä tavoitteita vuosina 2024-25

- Psykkisen tuen –huone:
 - Konsultaatiokäytänteiden rakentaminen ja palvelupolkutyö
 - Psykkisen tuen tukipaketin kehittäminen
 - Seksuaalirikoksen uhrien akuuttivaiheen tuen kehitystyö
- Lapsen suojelu –huone
 - Ammattilaisten osaamisen vahvistaminen, mm. koulutukset
 - Konsultaatorakenteiden kehittäminen
 - Monikulttuuristen perheiden tarpeiden selvitystyö ja Vanhempana Suomessa –ryhmät
- Fyysisen terveyden -huone
 - Somatiikan verkkokoulun levittäminen
 - Somatiikan palvelupolkujen mallintaminen ja konsultaatorakenteiden kehittäminen
- Esitutkinta ja haastattelu
 - Lasta-seula-mallin käyttöönoton ja juurtumisen tuki

Barnahus